

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 43.

Fjortende Møde.

Mandagen den 18de Februar.

(Fortf.)

Fenger (fortsat). Jeg har endnu en Bemærkning at gjøre, og som jeg troer er af den største Vigtighed: det er med Hensyn til Statens Eiendomme i Almindelighed. Naar vi betragte, mine Herrer, vort Indtægts-Budget, see vi, at fradraget den overordentlige Krigsskat, ere Statens Indtægter saaledes fordeelte, at omtrent vel $\frac{1}{3}$ af dem kan siges ikke at hidrøre fra Skatter, men fra Eiendomme og Herligheder, som Staten har. Undersøge vi nu nærmere, hvor disse findes, da see vi, at de ere spredte paa flere Steder i Budgettet. De findes overhovedet paa Indtægtsbudgettet i mange Punkter; nogle af dem forekomme slet ikke paa Indtægtsbudgettet, men findes derimod omhandlede i Bilagene til Udgiftsbudgettet. Det kunde vistnok være meget interessant og vigtigt, at faae en samlet Udsigt over alle Statens Eiendomme og Herligheder, og hvad disse indbringe. Men, mine Herrer, det er ikke med Hensyn til det Interessante at jeg her vil fremhæve det; der skjuler sig under denne Fordeling et i finansiel Henseende yderligt vigtigt Hensyn. Det er et af disse Tilfælde, som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (David), som jeg igjen maa citere, med saa megen Ret gjorde opmærksom paa, at der paa Budgettet under et enkelt Tal eller en enkelt Postering, meget ofte kan skjule sig en dyb Tanke, at det under en saadan meget ofte kan gjælde om Millioner for Staten. Og, mine Herrer! det, hvori Vigtigheden heraf ligger, er, at der er kommen en Paragraph ind i Grundloven, som er den 51de Paragraph, og hvori der siges, at Kongen ikke kan afhænde nogen Domaine undtagen ved Lov. Nu opstaaer altsaa det Spørgsmaal, hvilke Statseiendomme ere Domainier, og hvilke

Statseiendomme ere ikke Domainier? Thi de, som ikke ere Domainier, dem kan Kongen, uden at indhente Rigsdagens Samtykke, afhænde, naar han finder for godt. Dersom vi nu kaste et Blik paa vort Budget, see vi, at det kun er den allerringeste Deel af Stats-Eiendommene, som ere opførte under Navn af Domainier. Der ere først, som det hedder, egentlige Domainier, o: de Fordegods, som tilhøre Staten; der ere dernæst nogle andre Gods, som ere henlagte under Domaine-Bestyrrelsen, men som dog derfor ikke ere satte i Klasse med Domainerne. Og det samme maa vistnok siges at være skeet med Forst- og Jagt-Intraderne, som, skøndt de ere underlagte Domaine-Bestyrrelsen, dog ikke udtrykkeligt ere opførte i Budgettet som Domainier. Men, dersom vi nu vilde anlage, at det har været Hensigten at betragte Alt, hvad der findes i Budgettet paa første Indtægts-Post og Bilag, som Domainier, saa maae vi betænke, at dette kun er den allerringeste Deel af de Eiendomme, som tilhøre Staten. Og om disse andre, som ikke her ere anførte, maatte det altsaa efter Loven gjælde, at Finansministeren med Kongens Samtykke skulde kunne afhænde dem uden Rigsdagens Samtykke. Dersom der altsaa s. Ex. frembød sig gunstige Conjuncturer til at sælge Børsen eller Rosenborg Slot eller den Sal, hvori vi her sidde, maatte det efter Lovens Ord kunne skee uden Rigsdagens Samtykke. Og det Samme maatte ogsaa kunne skee med det Fordegods, som eies af særlige, Staten tilhørende, Stiftelser, uden at de høre til Statskassens Fordegods. Ja, mine Herrer! jeg vil gaae videre, jeg vil sige, at det Samme maatte kunne skee med Dresunds-Tolden; thi vel er der en anden § i Grundloven, nemlig § 23, som siger, at Kongen ikke kan afflutte nogen Freds- eller Handels-Traktat, hvorved han affstaaer nogen Staten tilhørende Indtægt uden